

Vilka var evangelisterna?

Författarna till evangelierna är Matteus, Johannes, Lukas och Markus. Artikeln har förberetts av teologer vid Navarras universitet.

2009-03-06

- Evangelisterna var de som skrev evangelierna. De var antingen apostlar eller män, som stod apostlarna nära (Dei Verbum, 19) Det som är viktigt i evangelierna är, att de ger oss apostlarnas förkunnelse.

Det rättfärdigar den vedertagna traditionen.

- Författarna till evangelierna är Matteus, Johannes, Lukas och Markus.

► Av dessa, presenteras de första två i listan över de tolv apostlarna (Matt. 10:2-4) och de andra två visar sig vara Paulus, respektive Petrus lärjungar.

► Modern forskning, efter en kritisk analys av denna tradition, tycker inte, att det råder något större tvivel om att tillskriva Markus och Lukas författarskapet av deras respektive evangelium. Däremot analyserar man med mera kritiska ögon Matteus och Lukas författarskap. Det sägs, att ett sådant tillskrivande i större grad återger den apostoliska traditionen, utifrån vilken dessa texter skrevs, och inte att de själva var författare till texten.

- Det som är viktigt är därför inte den specifika person, som skrev evangeliet, utan den apostoliska auktoriteten bakom var och en av dem.

- Mot mitten av det första århundradet talade St. Justinus Martyren om "minnena från apostlarna eller evangelierna" (Apologeterna, 1,66,3) som lästes vid liturgiska sammankomster.

► Utav detta kan vi förstå två saker:

- dessa texters apostoliska ursprung

- de var sammanställda för att läsas offentligt

► Senare, under 200-talet, berättar andra författare, att de apostoliska evangelierna är fyra till antalet och bara fyra.

- Så, skriver Origenes: »Kyrkan har fyra evangelier, heresierna har ett

mycket stort antal; bland dessa finns ett skrivet "enligt egypterna" ett annat "enligt de tolv apostlarna". Basilides har vågat skriva ett evangelium och ge ut det under sitt namn (...) Jag känner till ett evangelium "enligt Thomas" och ett "enligt Matthias"; och vi läste många andra« (Homilior om Lukas, PG 13, 1802)

Liknande uttryck finner man hos St. Irenaeus av Lyon, som också säger på ett ställe: »Ordet, Skapare av allt, Han som sitter på tronen med keruberna och härskar över allting, Han som uppenbarade sig för människorna, har givit oss Evangeliet under fyra aspekter, men sammanhållna av en Ande« (Adversus haereses 3, 2,8-9) Med detta uttryck – Evangeliet under fyra aspekter – slår han fast ett viktigt faktum: Evangeliet är ett, men det presenteras från fyra olika synvinklar.

Samma idé uttrycks i evangeliernas titlar: Deras författare är inte angivna som i andra texter från samma tid, med källan ("Evangelium av...") men med uttrycket *kata* ("Evangelium enligt ...") På detta sätt visas det, att Evangeliet är ett: Jesu Kristi. Likväl vittnar det på fyra sätt om det, som kommer från apostlarna och apostlarnas lärjungar.

De visar alltså på en pluralitet i enheten.

Vicente Balaguer

.....

pdf | Dokument automatiskt skapad
från [https://dev.opusdei.org/sv-se/
article/vilka-var-evangelisterna/](https://dev.opusdei.org/sv-se/article/vilka-var-evangelisterna/)
(2025-08-10)